

Javno objavljivanje informacija za 2018. godinu

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Za period 1. januar 2018 – 31. decembar 2018. godine

Sadržaj :

Uvod.....	3
1. Osnovni podaci.....	4
1.1 Poslovno ime, sjedište i opšti podaci Banke	4
2. Vlasnička struktura i organi Banke	4
2.1 Dioničari Banke.....	4
2.2 Nadzorni odbor Banke.....	5
2.3 Uprava Banke	5
2.4 Politike za izbor i procjenu članova Nadzornog odbora i Uprave Banke.....	5
2.5 Odbor za reviziju.....	6
2.6 Ostali odbori.....	6
2.7 Odbor za imenovanje i naknade	6
2.8 Odbor za rizike	7
2.9 Način organizovanja funkcije Interne revizije i rukovodioca interne revizije	7
2.10 Imenovanje eksternog revizora Banke	7
3. Strategija i politika upravljanja rizicima	8
3.1 Sektori i odbori koji su uspostavljeni kako bi operativno izvršavali funkcije kontrole i sprovedili strateške odluke	8
3.1.1 Sektor za rizike.....	8
3.1.2 Funkcija upravljanja rizicima	9
3.1.3 Odjeljenje za sprječavanje pranja novca i usklađenost poslovanja/compliance.....	9
3.1.4 Sektor interne revizije	9
3.1.5 Sektor sredstava i finansijskih institucija	9
3.1.6 Komisija za likvidnost.....	9
3.1.7 Komitet za upravljanje aktivom i pasivom.....	9
3.1.8 Komitet za finansiranja i investicije Banke (FI komitet)	9
3.1.9 Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom (Remedial komitet)	9
3.2 Sistem upravljanja rizicima	10
3.3 Ciljevi i politika upravljanja kreditnim rizikom.....	11
3.4 Ciljevi i politika upravljanja rizikom likvidnosti	14
3.5 Ciljevi i politika upravljanja tržišnim rizikom	15
3.6 Ciljevi i politika upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope.....	16
3.7 Ciljevi i politika upravljanja operativnim rizicima	17
3.8 Ciljevi i politika upravljanja ostalim rizicima	18
4. Kapital i adekvatnost regulatornog kapitala	18
4.1 Obrazac kapitala	19

4.2	Kapitalni zahtjevi i stope kapitala	21
4.3	Izloženost kreditnom riziku	22
4.4	Izloženost tržišnom riziku	24
4.5	Izloženost operativnom riziku	24
4.6	Izloženost Banke kreditnom riziku.....	24
4.6.1	Ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9.....	25
4.6.2	Klasifikacija u skladu sa regulatornim zahtjevom.....	27
4.6.3	Ukupna prosječna izloženost Banke.....	29
4.6.4	Geografska podjela izloženosti prema značajnim područjima	30
4.6.5	Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti	31
4.6.5	Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti – nastavak.....	32
4.6.6	Bruto izloženost po grupama i značajnim privrednim granama	33
4.6.7	Bruto izloženost po značajnim privrednim granama	34
4.6.8	Promjene u ispravkama vrijednosti tokom perioda	35
4.6.9	Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite (000 BAM).....	35
4.6.10	Korištenje vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika	37
4.7	Podaci o finansijskoj poluzi	38
5	Izloženost riziku likvidnosti	39
6	Izloženosti u vlasnička ulaganja u knjizi trgovanja.....	40
7	Izloženost kamatnom riziku/riziku profitne stope	41
8	Interna procjena adekvatnosti kapitala – ICAAP	41
8.1	Mjerenje i procjena ICAAP-a.....	41
9	Politika naknada	43
9.1	Informacije o vezi između plaće i uspješnosti, odnosno o korelaciji između naknada, uspješnosti i rizika za sve radnike	43
9.2	Omjer između fiksnih i varijabilnih naknada	46
9.3	Grupne naknade po području poslovanja u toku 2018. godine	46
9.4	Broj radnika čije naknade iznose 100 hiljada BAM-ova ili više po finansijskoj godini	47

Uvod

Bosna Bank International d.d. (u nastavku: Banka) na temelju Odluke o objavljivanju podataka i informacija Banke Službene novine FBiH 81/2017 (u daljem tekstu: Odluka) javno objavljuje izvještaj bonitetnih informacija za period od 1. januara 2018. do 31. decembra 2018. godine.

U ovom izvještaju sadržani su kvalitativni i kvantitativni pokazatelji, koje nalaže gore navedena Odluka. Dokument je pripremljen je u skladu sa formalnim Uputstvom o popunjavanju obrazaca i objavljivanju podataka i informacija Banke, koje je usvojila Uprava Banke.

Bosna i Hercegovina je u velikom dijelu uskladila regulative iz oblasti bankarstva, tj. zahtjeva za kapitalom i procesom upravljanja rizicima sa regulativama Evropske Unije, te je javno objavljivanje informacija dio tog procesa.

Tokom 2018. godine Banka je nastavila smanjivati nivo nekvalitetnih finansiranja, te je implementirala međunarodni standard finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MSFI 9). Sa aspekta profila rizičnosti, kreditni rizik i dalje ima najznačajniji udio u ukupnoj izloženosti rizicima Banke. Banka je podigla nivo pokrivenosti nekvalitetnih finansiranja ispravkama vrijednosti, što je u okviru dugoročne strategije Banke.

Banka je dobro kapitalizirana i ima stopu regulatornog kapitala, redovnog osnovnog i osnovnog kapitala, te stopu finansijske poluge znatno iznad zahtijevanog regulatornog minimuma. Također, pokazatelji likvidnosti LCR su na vrlo visokom nivou.

Banka je uspješno implementirala proces interne procjene adekvatnosti kapitala (u daljem tekstu: ICAAP) u skladu sa novim regulativama, te je pored izvještavanja, ovaj proces integrirala u proces budžetiranja i plana kapitala. Također je značajno da je Banka unaprijedila praksu upravljanja rizicima, te implementirala novi organizacijski ustroj funkcija upravljanja rizicima u skladu sa zakonskim regulativama.

Sve gore navedeno omogućit će Banci da nastavi stabilno i uspješno poslovanje i u budućnosti.

Predsjednik Uprave

Amer Bukvić

Član Uprave

Emir Čehajić

1. Osnovni podaci

U skladu sa Odlukom Banka objavljuje podatke i informacije koje se odnose na :

1. Poslovno ime i sjedište
2. Vlasničku strukturu i organe Banke
3. Strategiju i politiku upravljanja rizicima Banke
4. Kapital i adekvatnost regulatornog kapitala
5. Likvidnosne zahtjeve
6. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja Banke
7. Kamatni rizik/rizik profitne marže u bankarskoj knjizi
8. Interni proces procjene adekvatnosti kapitala - ICAAP i interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti - ILAAP
9. Politiku naknada

1.1 Poslovno ime, sjedište i opšti podaci Banke

Bosna Bank International d.d. Sarajevo osnovana je 19. oktobra 2000. godine kao prva banka u Bosni i Hercegovini koja radi na principima islamskog bankarstva.

Banka objavljuje opšte podatke kako slijedi :

- Poslovno ime: Bosna Bank International d.d
- Sjedište: Trg djece Sarajeva bb
- Organizacioni dijelovi i struktura: podružnica 14, poslovnica 19, šalter 1
- Broj telefona i telefaksa: tel 033 275 198, fax 033 203 122
- E-mail adresa: info@bbi.ba
- Internet stranica: www.bbi.ba
- Osnovna djelatnost: Bankarstvo

2. Vlasnička struktura i organi Banke

2.1 Dioničari Banke

Banka objavljuje popis dioničara koji imaju 5% ili više dionica sa glasačkim pravima.

U nastavku su dati dioničari Banke sa procentualnim učešćem u vlasništvu :

1. Islamic Development Bank (IDB) – 45,46%
2. Abu Dhabi Islamic Bank (ADIB) – 27,27%
3. Dubai Islamic Bank (DIB) – 27,27%

2.2 Nadzorni odbor Banke

Članovi Nadzornog odbora Banke:

1. Abdulaziz Al Mheiri, Predsjednik, od 2004. godine
2. Abdulla Al Shehhi, zamjenik Predsjednika, od 2015. godine
3. Muhammed Umair Husain, član, od 2017. godine
4. Sharol Razar, član, od 2013. godine
5. Kamil Gokhan Bozkurt, član, od 2013. godine

2.3 Uprava Banke

Članovi Uprave Banke:

1. Amer Bukvić, Predsjednik Uprave, od 2004. godine
2. Emir Čehajić, član Uprave (Grupa za IT i operacije), od 2010. godine
3. Emina Šišić, član Uprave (Grupa za podršku i usluge), od 2015. godine

2.4 Politike za izbor i procjenu članova Nadzornog odbora i Uprave Banke

Skupština Banke je donijela Politike za izbor i procjenu članova organa Banke (Nadzorni odbor i Uprava Banke) pod brojem 1117-7/18 od 12.03.2018. godine.

Ovim dokumentom detaljnije su propisani kriteriji i postupci za procjenu predloženih i izabranih, odnosno imenovanih članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u smislu da li imaju dobar ugled i dovoljno iskustva za obavljanje funkcije članova organa Banke, te mjere koje Banka primjenjuje u slučajevima kada kandidati ili članovi organa Banke nisu primjereni za obavljanje funkcije.

Odredbama ove Politike je definirano da će Banka vršiti procjenu članova organa Banke u sljedećim slučajevima:

1. U postupku kandidiranja članova Nadzornog odbora za novi četverogodišnji mandat, u komunikaciji Banke sa dioničarima Banke i u postupku kandidiranja članova Uprave Banke (zavisno od odluke Nadzornog odbora koja procedura kandidiranja će se obaviti), a u svakom slučaju prije podnošenja zahtjeva FBA za davanje prethodne saglasnosti za imenovanje;
2. U toku obavljanja funkcije izabranih, odnosno imenovanih članova odbora Banke, a najmanje jednom godišnje;
3. U drugim slučajevima za koje Nadzorni odbor Banke svojom odlukom ili na prijedlog Uprave Banke ocijeni da su relevantni za obavljanje funkcije člana organa Banke.

Također, ovim dokumentom se definišu nivoi ovlaštenja i odgovornosti za procjenu, opšti zahtjevi za procjenu, postupak procjene, obaveze dostave procjene prema FBA, postupanje Banke kod procjena, potreba ponovne procjene, obaveze članova organa Banke, procjene ostalih zaposlenika Banke, mjere Banke u slučaju ocjene neprimjerenosti, kriteriji i procjena ugleda, kriteriji i procjena iskustva, te drugi bitni kriteriji kod procjene. Banka posebno vodi računa prilikom procjene o utvrđivanju nezavisnosti članova organa Banke, odnosno sposobnosti člana da samostalno obavlja svoju dužnost u interesu Banke i bez uticaja drugih

lica koja mogu dovesti do sukoba interesa, te da postoje kolektivna i individualna znanja i stručne spoznaje za obavljanje funkcija, kao i mogućnost posvećivanja dovoljno vremena u radu organa Banke.

2.5 Odbor za reviziju

Članovi Odbora za reviziju Banke:

1. Harun Kapetanović, Predsjednik
2. AbdulHakim Kanan, zamjenik Predsjednika
3. Abdullah AbuKhajil, član.

2.6 Ostali odbori

Banka objavljuje članove ostalih odbora koje je uspostavio Nadzorni odbor:

- Odbor za imenovanja
- Odbor za rizike
- Odbor za naknade

2.7 Odbor za imenovanje i naknade

Odbor za imenovanja i naknade je formiran odlukama Nadzornog odbora od 12.03.2018. i 22.10.2018. godine, u sastavu:

1. Abdulla Al Shehhi, zamjenik Predsjednika Nadzornog odbora, predsjednik Odbora za imenovanje i naknade;
2. Muhammad Umair Husain, član Nadzornog odbora, član Odbora za imenovanje i naknade;
3. Amer Bukvić, Predsjednik Uprave, član Odbora za imenovanje i naknade; i
4. Emir Čehajić, član Uprave Banke, član Odbora za imenovanje i naknade (bez prava glasa i ujedno sekretar Odbora za imenovanje i naknade).

Sektor za HR i administraciju pruža stručnu pomoć u radu Odbora.

Nadležnost Odbora za imenovanje i naknade se utvrđuje odredbama članova 57, 60 i 62. Zakona o bankama i eventualno drugim propisima FBA, te Poslovnikom o radu Odbora. Imajući u vidu strukturu, veličinu i kompleksnost poslovanja Banke, Nadzorni odbor Banke je formirao jedan odbor koji pokriva i imenovanja i naknade. Sjednica odbora se održava najmanje jednom godišnje ili češće po odluci Predsjednika ili ukoliko to zahtijeva situacija.

2.8 Odbor za rizike

Odbor za rizike je formiran odlukama Nadzornog odbora od 12.03.2018. i 22.10.2018. godine, u sastavu:

1. Kamil Gokhan Bozkurt, član Nadzornog odbora, predsjednik Odbora za rizike;
2. Muhammad Umair Husain, član Nadzornog odbora, član Odbora za rizike;
3. Amer Bukvić, Predsjednik Uprave, član Odbora za rizike; i
4. Emina Šišić, član Uprave Banke, član Odbora za rizike (bez prava glasa i ujedno sekretar odbora za rizike).

Rukovodilac funkcije kontrole rizika će također biti uključen u pripreme i rad Odbora.

Nadležnost odbora za rizike se utvrđuje odredbama članova 57 i 61 Zakona o bankama i eventualno drugim propisima FBA, te Poslovnikom o radu odbora. Sjednica Odbora se održava najmanje jednom godišnje ili češće po odluci Predsjednika ili ukoliko to zahtijeva situacija.

2.9 Način organizovanja funkcije Interne revizije i rukovodioca interne revizije

Interna revizija je organizirana kao samostalna organizacijska cjelina (sektor) i jedna od kontrolnih funkcija Banke.

Šemu organizacije interne revizije odobrava Nadzorni odbor Banku u okviru šeme organizacije Banke kroz Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Banke.

Sektorom interne revizije rukovodi glavni interni revizor Banke čiju funkciju obavlja Enver Redžović.

Glavnog internog revizora i ostale interne revizore imenuje Nadzorni odbor Banke, čime se osigurava nezavisnost u radu interne revizije.

Interna revizija je odgovorna za identifikaciju, praćenje i ocjenu rizika u poslovanju Banke i provjeru da li je u Banci uspostavljen sistem internih kontrola koji osigurava da se rizicima upravlja na način kojim se rizici umanjuju na prihvatljivu mjeru. U provođenju svojih nadležnosti interna revizija ima ovlaštenja za neograničen i neometan rad i saraduje sa Odborom za reviziju Banke. Interna revizija direktno izvještava Odbor za reviziju Banke, a u slučajevima značajnijih neslaganja, interna revizija obavještava direktno Nadzorni odbor.

2.10 Imenovanje eksternog revizora Banke

Nezavisnog eksternog revizora imenuje Skupština Banke na prijedlog Nadzornog odbora, uz prethodno pribavljeno odobrenje FBA, na period od 3 godine (u skladu sa novom zakonskom regulativom). Nezavisni eksterni revizor obavlja aktivnosti eksterne revizije u Banci na način i pod uslovima propisanim zakonima, odlukama FBA, međunarodnim računovodstvenim standardima. Eksterni revizor Banke za 2018. godinu je bila revizorska kuća Ernst & Young d.o.o. Sarajevo.

3. Strategija i politika upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima koji omogućava da se upravlja svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu poslovnih aktivnosti i isti je srazmjeran prirodi, obimu i složenosti poslovanja Banke. U cilju adekvatnog i kontinuiranog upravljanja rizicima Banka ima definisanu organizacionu strukturu koja podržava navedeni sistem upravljanja rizicima.

Kontrola i upravljanje rizicima u Banci se sprovode na osnovu poslovne strategije i strategije rizika usvojenih od strane Nadzornog odbora.

Strategijom upravljanja rizicima uređuje se jedinstveno i dosljedno upravljanje rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i strategijom Banke. Za primjenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni dijelovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima.

Odgovornost za upravljanje rizicima pripada Upravi Banke i Nadzornom odboru.

Uprava Banke je osigurala dostupnost odgovarajuće infrastrukture i osoblja, kao i metoda, standarda i procesa koji ih podržavaju. Na operativnom nivou se odvijaju identifikacija, mjerenje, procjena, odobrenje, nadgledanje, upravljanje i definisanje limita relevantnih rizika.

3.1 Sektori i odbori koji su uspostavljeni kako bi operativno izvršavali funkcije kontrole i sprovodili strateške odluke

3.1.1 Sektor za rizike, kao posebna organizaciona jedinica funkcionalno i organizaciono odvojena od aktivnosti preuzimanja rizika Banke, odgovoran je za sistem upravljanja rizicima u Banci.

Sektor za rizike u svom sastavu ima tri odjela i to:

- Odjeljenje za procjenu kreditnog rizika koje je nadležno i odgovorno za nezavisnu procjenu kreditnog rizika pojedinačnih klijenata/transakcija i davanje mišljenja sa ocjenom rizika nadležnim tijelima za donošenje odluka u okviru pojedinačnog rizika i Politike finansiranja. Također, vrši praćenje usklađenosti aplikacija za finansiranje sa ciljevima Banke u pogledu nivoa rizika te upozorava na eventualna odstupanja definisanih pragova, vodi zapisnike sa FI Komiteta za pravna lica i učestvuje u izradi odluka za odobravanje finansiranja.
- Odjeljenje za administraciju rizika je nadležno za upravljanje, analizu i izvještavanje o kvaliteti portfolija Banke sa aspekta kreditnog rizika, uključujući i rizik koncentracije. Ovo odjeljenje također upravlja i izvještava o tržišnom riziku, vrši izradu regulatornih rezervi i rezervi u skladu sa MSFI 9, kao i upravljanje i monitoring kolateralima.
- Odjeljenje za naplatu problematičnih potraživanja koje je odgovorno za upravljanje naplatom i lošim plasmanima, kontinuirano i sistematično pronalazi mogućnosti eliminiranja i reduciranja rizika u poslovanju s klijentima nekvalitetne aktive.

3.1.2 Funkcija upravljanja rizicima je u Banci definisana kao posebna/nezavisna organizaciona jedinica čija je odgovornost:

- da prati i izvještava o rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- sprovodi stres testiranja;
- vrši ocjenu adekvatnosti i efikasnosti internih kontrola;
- vrši provjeru efikasnosti metoda za upravljanje rizicima;
- vrši analizu praćenja i izvještavanja o adekvatnosti kapitala i likvidnosti Banke, kao i provjeru strategija i postupaka za internu procjenu adekvatnosti kapitala.

3.1.3 Odjeljenje za sprječavanje pranja novca i usklađenost poslovanja/compliance

U Banci je ovo odjeljenje definisano kao posebna funkcija čija je odgovornost identifikacija, praćenje i procjena rizika usklađenosti poslovanja Banke sa zakonima i podzakonskim propisima, te utvrđivanje i sprovođenje odgovarajuće kontinuirane i efikasne kontrole usklađenosti poslovanja Banke, na način koji omogućava ukazivanje na postojeće i potencijalne rizike usklađenosti.

3.1.4 Sektor interne revizije je samostalni organizacioni dio Banke nezavisan od Uprave, nadležan za kontrolu svih aktivnosti Banke i kontinuirano praćenje uočenih slabosti do njihovog otklanjanja. Interna revizija vrši aktivnosti praćenja i procjene adekvatnosti i efikasnosti sistema internih kontrola Banke te daje prijedloge za unaprjeđenje istih, prati izloženosti Banke rizicima kroz kontrolu aktivnosti te adekvatnost uspostavljenih elemenata sistema internih kontrola za upravljanje rizicima.

3.1.5 Sektor sredstava i finansijskih institucija odgovoran je za upravljanje izvorima finansiranja i likvidnost Banke. Sektor sredstava/Odjeljenje za upravljanje aktivom i pasivom izvještava Komisiju za likvidnost o dnevnoj FX poziciji, tekućem stanju deviznih računa, stanju i dospijeću trezorskih operacija i prezentira prijedloge novih plasmana u trezorske operacije.

3.1.6 Komisija za likvidnost prati i razmatra sva tekuća pitanja vezana za likvidnost Banke i o tome izvještava Upravu Banke.

3.1.7 Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (engl. Assets and Liability Committee - ALCO) nadležan je da formira, revidira, analizira i sprovodi politiku upravljanja aktivom i pasivom Banke.

3.1.8 Komitet za finansiranja i investicije Banke (FI komitet) odobrava izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i vanbilansnih stavki – finansiranja i investicija u okvirima utvrđenim aktima Banke.

3.1.9 Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom (Remedial komitet) donosi odluke iz domena naplate problematičnih potraživanja, te prodaje nekretnina i pokretnih stvari preuzetih u postupcima naplate.

3.2 Sistem upravljanja rizicima

Strategijom upravljanja rizicima definisano je sljedeće:

- pregled i definicija svih rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju;
- strateški ciljevi i poslovna strategija;
- politika upravljanja rizicima i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
- osnovna načela procesa interne procjene adekvatnosti kapitala Banke.

Strategijom upravljanja rizicima identifikovani su i definisani rizici kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:

- **Kreditni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.
- **Koncentracijski kreditni rizik** je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima i vrstama proizvoda.
- **Tržišni rizik i rizik profitne stope** odnosi se na upravljanje rizikom profitne stope u bankarskoj knjizi, deviznim rizikom, rizikom likvidnosti i pozicijskim rizikom vrijednosnih papira u knjizi trgovanja. Rizik profitne stope proizilazi iz potencijalnih promjena profitnih stopa koje imaju efekat na aktivnosti Banke u bankarskoj knjizi.
- **Rizik likvidnosti** je rizik gubitka koji proizilazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Banke da podmiri svoje novčane obaveze.
- **Operativni rizik** je rizik koji nastaje zbog propusta zaposlenika, nedostatka internih procesa i sistema, kao i određenih eksternih događaja.
- **Rizik zemlje** je rizik koji se odnosi na državu porijekla lica prema kojem je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati svoja potraživanja od ovog lica, iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata političko-ekonomski rizik i rizik transfera.
- **Rizik usklađenosti** je rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnog finansijskog gubitka koji Banka može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima.
- **Rizik namirenja** predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke zbog razlike u ugovorenoj cijeni namirenja za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njene sadašnje tržišne vrijednosti.
- **Strateški rizik** je rizik gubitka do kojeg dolazi zbog nepostojanja dugoročne strategije razvoja Banke, donošenja pogrešnih poslovnih odluka, neprilagođenosti promjenama u ekonomskom okruženju i sl.
- **Reputacioni rizik** je rizik gubitka povjerenja u integritet Banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnoj praksi iste, koje proizilazi iz aktivnosti

Banke, poslovnih veza Banke sa pojedinačnim klijentima ili aktivnosti članova organa Banke, neovisno o tome postoji li osnova za takvo javno mišljenje.

- **Rezidualni rizik** je rizik gubitka koji nastaje ako su priznate tehnike smanjenja kreditnog rizika kojima se koristi Banka ili njihova primjena manje efikasne nego što se prvobitno očekivalo.
- **Rizik eksternalizacije** je zajednički naziv za sve rizike koji nastaju kada Banka ugovorno povjerava drugoj strani (pružaoциma usluga) obavljanje aktivnosti koje bi inače sama obavljala.
- **Poslovni rizik** je negativna, neočekivana promjena obima poslovanja i/ili profitnih marži Banke koja može dovesti do značajnih gubitaka i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost Banke. Do poslovnog rizika, prije svega, može doći zbog značajnog pogoršanja tržišnog okruženja i promjena u tržišnom taBAMičenju ili ponašanju potrošača na tržištu.
- **Rizik profitabilnosti** (rizik zarade) je rizik koji nastaje zbog neodgovarajućeg sistema i raspodjele zarade ili nemogućnosti Banke da osigura odgovarajući, stabilni i održivi nivo profitabilnosti.
- **Rizik kapitala** odnosi se na neodgovarajuću strukturu kapitala da podrži obim i prirodu poslovnih aktivnosti Banke ili na poteškoće sa kojima se suočava Banka prilikom pribavljanja novih izvora kapitala, posebno u slučajevima kada postoje hitne potrebe za povećanjem kapitala ili u nepovoljnim uslovima.

Sklonost prema rizicima podrazumijeva nivo rizika koji je Banka spremna da preuzme radi ostvarivanja svojih strategija i politika. Ciljevi upravljanja rizicima usklađeni su sa planom poslovanja Banke i temelje se na limitima i potrebama za kapitalom u skladu sa odlukom o kapitalu kao i internim kapitalnim zahtjevom, na način da Banka:

- Ispuni regulatorne zahtjeve po pitanju visine svih vrsta kapitala i stope finansijske poluge;
- Ispuni kapitalne zahtjeve za kreditni, operativni, valutni i ostale vrste rizika;
- Održi jaku kapitalnu poziciju i jaku poziciju likvidnosti;
- Ispuni visoke interne i eksterne standarde upravljanja rizicima;
- Ispuni dodatne zahtjeve za kapitalom u skladu sa Odlukom FBA o ICAAP-u u Banci.

3.3 Ciljevi i politika upravljanja kreditnim rizikom

Strategijom upravljanja rizicima, Politikom finansiranja i Politikom upravljanja kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive, Banka je bliže definisala sistem upravljanja kreditnim rizikom uključujući koncentracijski rizik, rezidualni rizik, rizik profitabilnosti i rizik zemlje.

Poslovna politika Banke zahtijeva i predviđa maksimalnu zaštitu od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju. Banka je internim aktima, politikama i procedurama koje se odnose na upravljanje rizicima obezbijedila adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom kojim se on svodi na prihvatljiv nivo.

Kontrola i upravljanje rizicima u Banci se sprovode na osnovu poslovne strategije i strategije rizika usvojenih od strane Nadzornog odbora. Strategijom upravljanja rizicima uređuje se jedinstveno i dosljedno upravljanje rizicima Banke kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i strategijom Banke. Za primjenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni dijelovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima.

Uprava Banke je podržana od strane nekoliko sektora, odnosno tijela - odbora koji su uspostavljeni kako bi operativno izvršavali funkcije kontrole i sprovodili strateška zaduženja upravljanja kreditnim rizikom, kako slijedi:

- **Komitet za finansiranja i investicije Banke (FI komitet)** odobrava izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i vanbilansnih stavki – finansiranja i investicija u okvirima utvrđenih aktima Banke.
- **Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom** donosi odluke iz domena naplate problematičnih potraživanja, te prodaje nekretnina i pokretnih stvari preuzetih u postupcima naplate.
- **Sektor za rizike** provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfolija kategorija klijenata pravnih i fizičkih lica. Sektor također analizira kreditne zahtjeve te u skladu s tim daje mišljenje o prihvatljivosti kreditnog rizika.

Banka upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem adekvatnih procesa za utvrđivanje minimalne sposobnosti otplate dužnika prilikom odobrenja plasmana, kao i za redovno praćenje iste za sve vrijeme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana, uspostavljanjem limita kojima se definiše nivo rizika koji je Banka voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje tih limita.

Banka upravljanje kreditnim rizikom vrši putem:

- Procesu odobravanja finansiranja/plasmana;
- Procesu upravljanja kolateralima;
- Procesu mjerenja kreditnog rizika u skladu sa regulatornim okvirom (odlukama Agencije za bankarstvo FBiH) i Internom metodologijom Banke;
- Procesu monitoringa portfolija i praćenjem kvalitete istog;
- Procesu obračuna minimalnog kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik i interne procjene adekvatnosti kapitala;
- Procesu ranog otkrivanja znakova upozorenja (EWS);
- Procesu upravljanja rizičnim plasmanima i nekvalitetnom aktivom.

Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Banke.

Identifikovanje kreditnog rizika počinje trenutkom podnošenja zahtjeva za odobrenje finansiranja/plasmana.

Proces odobravanja finansiranja/plasmana počinje prikupljanjem i provjerom dokumentacije definisane procedurama Banke, tj. informacija i podataka na osnovu kojih se vrši analiza pojedinačnih finansiranja/plasmana, kao i svi faktori kreditnog rizika.

Prilikom analize finansiranja/plasmana vrši se analiza kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika kao i kontrola iskorištenosti limita. U cilju nadzora i kontrole Banka je definisala limite koji odražavaju uslove na tržištu i poslovnu strategiju, kao i rizik koji je Banka spremna preuzeti.

Komitet za finansiranje i investicije Banke ili organizacioni dio po ovlaštenju Komiteta donosi odluku o odobravanju pojedinačnog finansiranja ili garancije fizičkih i pravnih lica, zbog kojih nastaje ili se povećava izloženost Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja.

Nakon odobrenja plasmana vrši se monitoring plasmana i poslovanja klijenata u cilju adekvatne i pravovremene klasifikacije i prepoznavanja potencijalnih gubitaka.

Praćenje i kontrolu portfolija u cjelini kao i po pojedinačnim segmentima Banka vrši poređenjem sa prethodim periodima, vršeći identifikaciju trendova kretanja kao i uzroke promjena nivoa kreditnog rizika. Također, Banka prati i pokazatelje kvaliteta aktive, kao i klasifikaciju prema regulatornom okviru.

Banka posebnu pažnju obraća na praćenje izloženosti kreditnom riziku loše aktive, odnosno nekvalitetnih finansiranja/plasmana koje obuhvata:

- praćenje nivoa portfolija;
- praćenje na individualnoj osnovi;
- praćenje stanja i ročnosti preuzimanja sredstava stečenih u procesu naplate.

Upravljanje nekvalitetnom aktivom uključuje i praćenje realizacije plana naplate nekvalitetne aktive.

Banka je u svrhu kontrole rizika koncentracije utvrdila interne limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema djelatnosti), pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica. Uspostavljanje limita izloženosti je osnov za diverzifikaciju kreditnog portfolija.

Banka također, kako bi umanjila izloženost kreditnom riziku, upravlja kolateralima u skladu sa Procedurom za upravljanje kolateralima.

Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Banke obuhvata i sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje vrši se u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH i Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke.

Izveštaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku, izloženost kreditnom riziku prema internoj metodologiji kao i prema Odluci Agencije za bankarstvo FBiH, iznos dospjelih potraživanja, pregled nekvalitetnih finansiranja, vrijednost kvalitetnih i prvoklasnih kolaterala, iznos rezervi za procijenjene gubitke i ispravke vrijednosti.

Uzimajući u obzir potrebe daljeg unaprjeđenja upravljanja rizicima, Banka je tokom 2018. godine izvršila izmjene internih akata kojima se uređuje upravljanje rizicima. Izmjenama strategije i politika izvršena su usklađivanja sa izmjenama regulative i unaprijeđeno je upravljanje kreditnim rizicima.

Proces upravljanja kreditnim rizikom u Banci predmet je kontinuirane kontrole od strane interne revizije.

3.4 Ciljevi i politika upravljanja rizikom likvidnosti

Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se na vrijeme izmirivale dospjele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima Banke, odnosno minimizirali negativni efekti na finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategijom upravljanja rizicima, Programom za upravljanje rizikom likvidnosti i procedurama rada Banka je bliže definisala sistem upravljanja rizikom likvidnosti.

Uspostavljenom organizacionom strukturom, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti jasno su razgraničene na proces upravljanja rizikom likvidnosti (Sektor za rizike) i proces preuzimanja rizika likvidnosti (Sektor sredstava i finansijskih institucija).

Komitet za upravljanje aktivom i pasivom i Komisija za likvidnost imaju primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti, u okviru svoje nadležnosti u redovnim i vanrednim uslovima poslovanja. Također, u procesu upravljanja rizikom likvidnosti ulogu imaju i ostali odbori Banke (FI Komitet, Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom), čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti, korištenjem obaveza različitih dospjeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva.

Banka je uspostavila osnovne principe upravljanja rizikom likvidnosti i to:

- spremnost da se odgovori dospelim obavezama kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne imovine;
- održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
- utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumijeva analiziranje svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procjenu stabilnosti depozita.

Banka planira dnevnu, sedmičnu, mjesečnu i kvartalnu likvidnost.

Plan dnevne likvidnosti se radi na bazi stanja novčanih sredstava i kratkoročnih izvora sredstava krajem prethodnog dana.

Plan sedmične likvidnosti/mjesečne likvidnosti se radi na bazi procjene novčanog toka Banke za narednu sedmicu/mjesec koja obuhvata:

- Procjenu priliva po osnovu ugovorenih rokova dospijeća i po osnovu operativnih prihoda,
- Procjenu odliva koji uključuju povlačenje depozita, prinos na depozite, plaće uposlenih u banci, isplate dividende, kupovine i plaćanje u ime i za račun banke i druge troškove,
- Plan likvidnosti se radi na bazi plana izvora finansiranja, prosječnog nivoa obaveza iz tekućeg poslovanja u prethodnoj sedmici, dospijeću aktive i pasive sa fiksnim rokom dospijeća, očekivanom ponašanju stavki aktive i pasive sa fiksnim rokom dospijeća, uzimajući u obzir realnu mogućnost refinansiranja depozita, vrsti i stepenu vanbilansnih obaveza.

Banka ima uspostavljen sistem izvještavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procjenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa eksternim i internim limitima, rezultate stres test analize i prijedlog mjera.

3.5 Ciljevi i politika upravljanja tržišnim rizikom

Banka tržišnim rizicima smatra:

- pozicijski rizik;
- devizni rizik;
- robni rizik.

U svom poslovanju Banka je, po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi, izložena deviznom riziku koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat promjene valutnog/deviznog kursa.

Prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik Banka primjenjuje standardizirani pristup.

Strategijom upravljanja rizicima, Programom za upravljanje deviznim rizikom i procedurama rada Banka je bliže definisala sistem upravljanja valutnim/deviznim rizikom.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja valutnog/deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške.

Programom za upravljanje deviznim rizikom definisani su limiti u okviru zakona i odluka Agencije za bankarstvo FBiH.

Uspostavljen je i sistem izvještavanja koji obuhvata procjenu izloženosti valutnom/deviznom riziku, usklađenost sa definisanim limitima (eksternim i internim), rezultate stres test analize, kao i prijedlog mjera. Dnevno se vrši izvještavanje Komisiji za likvidnost, mjesečno Komitetu za upravljanje aktivom i pasivom, a kvartalno Nadzornom odboru.

3.6 Ciljevi i politika upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope

Kamatni rizik/rizik profitne stope je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usljed promjena kamatnih stopa/profitnih stopa.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.

Komitet za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope. Izvještaj o kamatnom riziku/riziku profitne stope mjesečno razmatra Komitet za upravljanje aktivom i pasivom koji analizira izloženost Banke ovom riziku, a izvještaj se kvartalno dostavlja i Agenciji za bankarstvo FBiH.

Upravljanje kamatnim rizikom/rizikom profitne stope vrši se u skladu sa Procedurom za upravljanje kamatnim rizikom/rizikom profitne stope.

Banka upravlja različitim oblicima kamatnog/profitnog rizika i to:

- **Rizik ročne neusklađenosti ponovnog utvrđivanja kamatnih/profitnih stopa (repricing risk)** – rizik kojem je Banka izložena zbog vremenske neusklađenosti dospjeća (za stavke sa fiksnom kamatnom/profitnom stopom) i ponovnog utvrđivanja kamatnih/profitnih stopa (za stavke sa varijabilnom/promjenjivom kamatnom/profitnom stopom) bilansnih i vanbilansnih pozicija bankarske knjige.
- **Bazni kamatni/profitni rizik (basis risk)** – rizik kome je Banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih/profitnih stopa kod kamatno/profitno osjetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospjeća ili ponovnog određivanja cijena.
- **Rizik opcija (optionality risk)** - rizik koji proizilazi iz ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osjetljivim pozicijama odnosno koji proizilazi iz ugovorenih kamatnih opcionalnosti.
- **Rizik krive prinosa (yield curve risk)** - rizik koji proizilazi iz uticaja promjene oblika i/ili nagiba krive prinosa na ekonomsku vrijednost Banke.

Izloženost Banke kamatnom/profitnom riziku mjeri se osjetljivošću finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih/profitnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih/profitnih stopa na finansijski rezultat i kapital Banke izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenih promjena kamatnih/profitnih stopa (primenjuje se standardni kamatni/profitni šok od 200 baznih poena). GAP predstavlja razliku između kamatno/profitno osjetljive aktive i kamatno/profitno osjetljive pasive.

Banka izračunava omjer promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala Banke koji ne bi trebao biti veći od 20%.

Banka je uspostavila sistem izvještavanja, koji obuhvata kvantitativnu i kvalitativnu procjenu izloženosti kamatnom riziku i vrši se primjenom internih modela statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, ekonomske vrijednosti kapitala, neto sadašnje vrijednosti i stres testiranja.

Banka, također, kod upravljanja kamatnim rizikom/rizikom profitne stope koristi i metodu procjene uticaja na neto prihod/dobit na mjesečnom nivou. Izvještaji se mjesečno dostavljaju Komitetu za upravljanje aktivom i pasivom, a kvartalno Nadzornom odboru i Agenciji za bankarstvo FBiH.

3.7 Ciljevi i politika upravljanja operativnim rizicima

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka gubitka za Banku i negativnih efekata na kapital Banke zbog neadekvatnih internih sistema, procedura i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslovnih aktivnosti, nezakonitih radnji i vanjskih događaja koji mogu Banku izložiti gubitku.

U skladu sa Bazelskim standardima Banka je prepoznala četiri osnovna uzroka događaja koji dovode do operativnih rizika i gubitaka u Banci, a to su: ljudski faktor, procesi, sistemi i eksterni faktor.

Sistem upravljanja operativnim rizikom obuhvaća načela, pravila, postupke i metode za upravljanje operativnim rizikom, te jasno definiše uloge i odgovornosti na svim nivoima upravljanja koje su utvrđene opštim pravilima za upravljanje rizicima, politikama, uputstvima, odlukama, metodologijama i procedurama.

Krajnji cilj upravljanja operativnim rizicima je smanjenje vjerojatnoće nastanka prvenstveno bitnih šteta, kao i ublažavanje potencijalnih i stvarnih gubitaka, tj. pomjerenje u pravcu manje učestalosti nastanka i što manjih iznosa mogućih gubitaka.

Identifikacija i mjerenje rizika, čime se omogućava praćenje i primjereno ublažavanje rizika radi usklađivanja Banke izloženosti operativnom riziku jeste glavni cilj upravljanja operativnim rizikom.

Nivoi upravljanja operativnim rizikom su:

- Nadzorni odbor banke, Uprava banke i interna revizija zaduženi su za uspostavljanje sistema upravljanja operativnim rizikom, te za praćenje i nadziranje izloženosti operativnom riziku i adekvatnosti upravljanja operativnim rizikom;
- Rukovodioci organizacionih jedinica Banke zaduženi za identifikaciju, evidenciju, procjenu i praćenje identifikovanih operativnih rizika;
- Odjeljenje za operativni rizik, informacijsku sigurnost i internu kontrolu ima funkciju kontrole rizika, odnosno zaduženo je za koordinaciju i kontrolu prikupljenih podataka o operativnim rizicima, kvantifikaciju njihovih učinaka te izvještavanje Uprave i nadzornih tijela Banke;
- Svi zaposlenici Banke u svojim nadležnostima aktivno sudjeluju u upravljanju operativnim rizikom.

Identifikacija, mjerenje i praćenje rizika provodi se kroz sljedeće procese:

- Identifikaciju izvora operativnih rizika i njihovo prijavljivanje;

- Analizu događaja koja podrazumijeva analizu identifikovanih i prijavljenih događaja operativnih rizika u poslovanju Banke koji su doveli do gubitaka, kao i onih događaja koji su mogli da prouzrokuju nastanak gubitka.

Samoprocjenjivanje se obavlja jednom godišnje u svrhu sagledavanja rizika po osnovu svih evidentiranih finansijskih gubitaka i događaja koji su ih proizveli.

O izvršenoj procjeni i mjerenju rizika na osnovu prijavljenih gubitaka sačinjava se izvještaj za Upravu Banke i Nadzorni odbor.

Cilj izvještavanja o operativnom riziku je pružanje podrške za učinkovito upravljanje operativnim rizikom na svim nivoima odgovornosti.

3.8 Ciljevi i politika upravljanja ostalim rizicima

Banka je u skladu sa Metodologijom rizika – matrica rizika i Strategijom za upravljanje rizicima definisala i ostale rizike čija je učestalost u prethodnom periodu bila rijetka ili izrazito rijetka, a potencijalni finansijski efekat nizak i/ili umjeren.

Banka ima uspostavljen proces upravljanja i praćenja rizika i definisane i usvojene politike i procedure o istom.

4. Kapital i adekvatnost regulatornog kapitala

Regulatorni kapital Banke predstavlja iznos izvora sredstava koji je Banka dužna održavati radi sigurnog i stabilnog poslovanja, odnosno ispunjenja obaveza prema svojim povjeriocima. Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopuskog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

Regulatorni kapital Banke na dan 31.12.2018. godine iznosi 118.574 hiljada BAM i sastoji se najvećim dijelom od uplaćenog kapitala, zadržane dobiti i rezervi.

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koje se odnose na regulatorni kapital, kapitalne zahtjeve adekvatnosti regulatornog kapitala, zaštitne slojeve kapitala i finansijsku polugu. Prema novom regulatornom okviru za banke u FBiH, usklađene sa propisima Evropske unije i zahtjevima Basel II i Basel III, koji je stupio na snagu 2017. godine, Banka je obavezna održavati sljedeće minimalne stope kapitala:

- Stopu regulatornog kapitala ne manju od 12% (uvećanu za zaštitni sloj kapitala od 2,5%);
- Stopu osnovnog kapitala (Tier 1) ne manju od 9% (uvećanu za zaštitni sloj kapitala od 2,5%);
- Stopu redovnog osnovnog kapitala (CET 1) ne manju od 6,75% (uvećanu za zaštitni sloj kapitala od 2,5%).

Stopa adekvatnosti kapitala Banke na dan 31.12.2018. godine iznosi 16,13%.

Banka je na dan 31.12.2018. godine ispunila i premašila minimalne zahtjeve po pitanju visine uplaćenog i regulatornog kapitala u iznosu od 15 miliona BAM i stope adekvatnosti kapitala propisane Zakonom o bankama FBiH i Odlukom o izračunavanju kapitala Banke.

4.1 Obrazac kapitala

Kapital		
Br.	Stavka	Iznos u 000 BAM
1.	REGULATORNI KAPITAL	118.574
1.1	OSNOVNI KAPITAL	118.574
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	118.574
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	110.059
1.1.1.2	Zadržana dobit	17.228
1.1.1.3	Ostali ukupni rezultat	-
1.1.1.4	Ostale rezerve	6.253
1.1.1.5	(-) Ostala nematerijalna imovina	-837
1.1.1.6	(-) Odložena poreska imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i neproizilazi iz privremenih razlika umanjениh za povezane poreske obaveze	-
1.1.1.7	(-) Odbici od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuju dodatni osnovni kapital	-
1.1.1.8	(-) Odloženo poresko sredstvo koje se može odbiti i koja zavisi od buduće profitabilnosti i proizilazi iz privremenih razlika	-
1.1.1.9	Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo	-14.129
1.1.2.	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
1.1.2.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	-
1.1.2.2	(-) Odbici od stavki dopunskog kapitala koji premašuju dopunski kapital	-
1.1.2.3	Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital (odbija se od redovnog osnovnog kapitala)	-
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	-
1.2.1	Instrumenti kapitala i subordinirani krediti koji se priznaju kao dopunski kapital	-
1.2.2	Opšte ispravke vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardizovanim pristupom	8.107
1.2.3	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	-
1.2.4	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala - ostalo	-8.107

U nastavku je dat detaljan opis osnovnih karakteristika dioničkog kapitala Banke kao finansijskog instrumenta uključenog u obračun redovnog osnovnog i regulatornog kapitala:

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Br.	Stavka
1.	Emitent Bosna Bank International d.d. Sarajevo
1.1	Jedinstvena oznaka BABBISRK2008
Tretman u skladu sa regulatornim okvirom	
2.	Priznat na pojedinačnoj/konsolidovanoj osnovi Na pojedinačnoj osnovi
3.	Vrsta instrumenta Obične dionice
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama BAM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja 110.059 BAM
5.	Nominalni iznos instrumenta 110.059 BAM
5.1.	Emisiona cijena Različita
5.2.	Otkupna cijena -Np
6.	Računovodstvena klasifikacija Dionički kapital
7.	Datum izdavanja instrumenta 19.10.2000; 12.01.2006; 07.08.2013.; 12.05.2016.
8.	Instrument sa datumom dospijeca ili instrument bez datuma dospijeca Bez dospijeca
8.1.	Inicijalni datum dospijeca Bez dospijeca
9.	Opcija kupovine od strane emitenta uz predhodno odobrenje nadležnog tijela. Ne postoji takva opcija
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupa vrijednosti -Np
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo) -Np
Kuponi/dividende	
10.	Fiksna ili promjenjiva dividenda/kupon Promjenljiva -Np
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi -Np
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende Nema, izuzev primjene zakonskih ograničenja
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate iznosom dividendi/kupona Djelimično diskreciono pravo (isplata dividende će biti otkazana ukoliko adekvatnost kapitala padne ispod određenog procenta)
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona Djelimično diskreciono pravo

14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup Ne postoji takva mogućnost
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi -Np
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument Nekonvertibilan
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije -Np
18.	Ako je konvertibilan djelimično ili u cjelosti -Np
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije -Np
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija -Np
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje -Np
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje -Np
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti Da
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednosti -Np
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cjelosti Zbog eventualnog pokrića gubitaka, proceduru pokrće Nadzorni odbor. Ugovorni i zakonski pristup
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti trajno ili privremeno Uvijek djelimično
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti Povećanje kapitala bilo uplatom dioničara ili iz fonda rezervi (ukoliko je primjenjivo)
28.	Vrsta instrumenata koji će se u slučaju likvidacije ili stečaja isplatiti neposredno prije navedenog instrumenta Nema takvog instrumenta
29.	Neusklađene karakteristike konvertibilnih instrumenata Ne postoje neusklađene karakteristike konvertibilnih instrumenata
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike -Np

Regulatorni kapital je, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke umanjen za regulatorna usklađenja, i to:

- nematerijalnu imovinu (licence, softveri i slično),
- nedostajuće rezerve.

Nedostajuće rezerve umanjuju dopunski kapital do visine dopunskog kapitala, a preko iznosa dopunskog kapitala, čine umanjujuću stavku redovnog osnovnog kapitala.

4.2 Kapitalni zahtjevi i stope kapitala

U tabeli ispod prikazani su rizikom ponderisana aktiva na dan 31.12.2018. godine i kapitalni zahtjevi, razloženi po izloženostima za kreditni rizik, rizik namirenja i slobodne isporuke, tržišni rizik, te operativni rizik. Operativni rizik se računa u skladu sa jednostavnim pristupom.

Adekvatnost kapitala			
Br.	Stavka	Rizikom ponderisana aktiva (000 BAM)	Minimalni kapitalni zahtjev (12%) (000 BAM)
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	162	19
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	42.575	5.109
7.	Izloženosti prema prema privremenim društvima	157.104	18.852
8.	Izloženosti prema stanovništvu	156.776	18.813
9.	Izloženosti obezbijedeni nekretninama	254.121	30.495
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	17.259	2.071
11.	Visokorizične izloženosti	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicionim fondovima	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0
16.	Ostale izloženosti	20.597	2.472
17.	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/isporuke	0	0
18.	Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	21.999	2.640
18.1.	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata	0	0
18.2.	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti koje prekoračuju ograničenja definisana Odlukom o velikim izloženostima	0	0
18.3.	Kapitalni zahtjevi za valutni rizik	21.999	2.640
18.4.	Kapitalni zahtjevi za robni rizik	0	0
19.	Kapitalni zahtjevi za operativni rizik	64.625	7.755
20.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	16,13%	
21.	Stopa osnovnog kapitala	16,13%	
22.	Stopa regulatornog kapitala	16,13%	

4.3 Izloženost kreditnom riziku

Banka koristi standardizirani pristup u procjeni kreditnog rizika. U nastavku su informacije o izloženosti kreditnom riziku i efektima smanjenja istog:

Vrsta izloženosti (000 BAM)	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite		Rizikom ponderisana aktiva	
	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	188.732	0	188.732	0	0	0
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	1.242	10	1.242	10	162	0
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama	89.613	1.475	89.613	1.475	42.427	148
Izloženosti prema privrednim društvima	144.648	42.231	141.192	40.941	141.192	15.912
Izloženosti prema stanovništvu	204.209	17.448	203.608	16.907	153.692	3.084
Izloženosti obezbijedene nekretninama	291.263	30.584	290.819	30.584	245.869	8.252
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	15.760	94	15.759	84	17.213	46
Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0	0
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0	0
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	0	0	0	0	0	0
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	0	0	0
Ostale stavke	44.124	88	48.626	1.929	20.580	17
Ukupno	979.591	91.930	979.591	91.930	621.135	27.459

4.4 Izloženost tržišnom riziku

U svom poslovanju Banka je po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi izložena deviznom riziku koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat promjene valutnog/deviznog kursa.

Prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik, primjenjuje se standardizirani pristup.

000 BAM	Rizikom ponderisana aktiva	Kapitalni zahtjev (12%)
Devizni rizik	21.999	2.640

4.5 Izloženost operativnom riziku

Za izračun iznosa izloženosti operativnom riziku Banka primjenjuje jednostavni pristup.

Prema jednostavnom pristupu kapitalni zahtjev za operativni rizik iznosi 15% trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja. Banka izračunava trogodišnji prosjek na osnovu podataka za posljednja tri dvanaestomjesečna perioda na kraju finansijske godine.

Ukupan iznos izloženosti operativnom riziku računa se množenjem kapitalnog zahtjeva sa 12,5.

Banka prilikom izračuna relevantnog pokazatelja ne uključuje :

- Troškove ispravke vrijednosti i rezervisanja za vanbilansne stavke i operativne troškove poslovanja;
- Neto dobit/gubitak od finansijske imovine koja se drži do dospijeca i raspoloživa za prodaju;
- Vanredne prihode;
- Prihode od osiguranja.

4.6 Izloženost Banke kreditnom riziku

Banka kontinuirano na mjesečnom nivou vrši praćenje plasmana i poslovanja klijenata u cilju adekvatne i pravovremene klasifikacije klijenata i prepoznavanja potencijalnih gubitaka.

Prilikom analize i procjene za određivanje ispravke vrijednosti za kreditni rizik i rezervisanja po gubicima za vanbilansne stavke kao i klasifikacije u skladu sa odlukama Agencije za bankarstvo FBiH, Banka koristi dva pristupa i to:

- Pristup definisan Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9;
- Pristup definisan regulatornim okvirom u skladu sa Programom sa politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive.

Pozitivna razlika između obračunatih rezervi za kreditne gubitke (na bazi regulatornog pristupa) s jedne strane i ispravke vrijednosti i rezervisanja za potencijalne gubitke (na bazi Interne metodologije) sa druge strane, predstavlja odbitnu stavka od kapitala.

Banka dospjela nenaplaćena potraživanja definiše kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospijeća (po osnovu glavnice, profitne marže, naknada, plaćenih garancija i ostalih dospjelih obaveza).

Status neispunjavanja obaveza utvrđuje se na nivou klijenta za sve izloženosti. Status neispunjavanja obaveza dužnika postoji kada je dužnik u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu ili se, na osnovu analize finansijskog stanja, procjenjuje da dužnik neće moći izmiriti svoje obaveze u cjelosti bez realizacije sredstava obezbjeđenja nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne. Operativno, s obzirom na uspostavljeni proces klasifikacije plasmana prema FBA regulativi, Banka status neispunjavanja obaveza identificira na sljedeći način:

- Dužnik je u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, ili
- Restrukturiranje potraživanja usljed značajnog pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjeње glavnice, kamate/profita/ naknade, ili produženja roka vraćanja istih, ili
- Naznaka djelomičnog ili potpunog otpisa potraživanja, ili
- Likvidacija ili stečaj dužnika
- Ostali događaji za koje Banka procijeni da mogu negativno uticati na mogućnost klijenta da uredno servisira svoje obaveze.

Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan.

Banka pod materijalno značajnim iznosom podrazumijeva potraživanja Banke od dužnika kako slijedi:

- za pravna lica - koja su veća od 500 BAM i 2,5% ukupne izloženosti dužnika, i
- za fizička lica - koja su veća od 20 BAM i 1% ukupne izloženosti dužnika.

4.6.1 Ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa Internom metodologijom umanjeња vrijednosti prema MSFI 9

Banka mjerenje umanjeња vrijednosti vrši na način kako je definisano internom metodologijom i pokriva finansijsku imovinu vrednovanu metodom amortizacijskog troška i fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (ako postoji), te povezane vanbilansne izloženosti.

Obračun ispravki vrijednosti i rezervi za kreditne gubitke pokriva sljedeće:

- Izloženosti fizičkim licima;
- Izloženosti pravnim licima (uključujući i SME klijente);
- Izloženosti bankama i ostalim finansijskim institucijama;
- Izloženosti prema državi, državnim institucijama, općinama i sl;
- Ostala potraživanja.

Na svaki datum izvještavanja Banka za finansijski instrument mjeri rezervacije za umanjeње vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tokom vijeka trajanja

instrumenta, ako se nakon početnog priznavanja kreditni rizik tog finansijskog instrumenta znatno povećao.

Ispravke vrijednosti se obračunavaju grupno na nivou portfolija i na individualnoj osnovi. Na značajne pojedinačne plasmane se vrši procjena ispravke vrijednosti na individualnom nivou ukoliko zadovoljavaju status neispunjenja obaveza, dok se ostatak portfolija procjenjuje grupno.

Umanjenje vrijednosti na grupnoj osnovi Banka primjenjuje na:

- Izloženosti koje ne zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza;
- Izloženosti koje zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza, ali nisu pojedinačno značajne.

Na temelju statusa neispunjavanja obaveza, te pojedinačnoj značajnosti izloženosti, Banka razlikuje različite pristupe mjerenju umanjenja vrijednosti (pojedinačna ili grupna procjena), koja rezultiraju jednom od sljedeće tri vrste rezervisanja/umanjenja vrijednosti:

- Izloženost je u statusu neispunjavanja obaveze, te je pojedinačno značajna (faza 3) - posebne rezervacije za kreditne gubitke na pojedinačnoj osnovi. Mjerenje umanjenja vrijednosti bazirano je na pojedinačnoj procjeni pojedine izloženosti, uzimajući u obzir očekivane buduće novčane tokove kroz nekoliko različitih scenarija.
- Izloženost je u statusu neispunjavanja obaveze, ali nije pojedinačno značajna (faza 3) - posebne rezervacije za kreditne gubitke na grupnoj osnovi. Mjerenje umanjenja vrijednosti je za pojedinačno neznačajne izloženosti gdje je identificiran događaj gubitka, uzimajući u obzir procjenu umanjenja vrijednosti portfolija imovine sa sličnim karakteristikama, na bazi formule, a ne preko individualnih projekcija novčanih tokova.
- Izloženost nije u statusu neispunjavanja obaveze (faza 2 i faza 1) – opće rezervacije za očekivane kreditne gubitke. Ispravke vrijednosti za očekivane gubitke se za izloženosti razlikuju u zavisnosti da li je procjena gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou (faza 1) ili na cjeloživotnom nivou (faza 2).

Banka je u skladu sa zahtjevima MSFI 9 izvršila izmjenu metodologije umanjenja vrijednosti finansiranja odnosno zamijenila MRS 39 pristup nastalih gubitaka, sa ECL pristupom uzimanja u obzir budućih događaja.

U skladu sa zahtjevima standarda, kao i sa svojim sistemom upravljanja rizicima, Banka vrši podjelu izloženosti/klijenata na faze u smislu pripadajućeg nivoa rizika, i to:

Faza 1 (stage 1) – sve nove izloženosti/klijenti svoj početak imaju u fazi 1, osim POCI imovine, što uključuje i sve izloženosti/klijente koji nisu obuhvaćeni kriterijima za Fazu 2, Fazu 3 i POCI. Banka za ova potraživanja priznaje rezervisanja po osnovu 12mECL-a (Izračun očekivanih gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou).

Faza 2 (stage 2) – izloženosti/klijenti za koje je evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobravanja, a ne postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti.

Banka za ova potraživanja priznaje rezervisanja po osnovu LEL (izračuna očekivanih gubitaka na cjeloživotnom nivou).

Faza 3 (stage 3) – izloženosti/klijenti za koje postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti, izloženosti koje su označene kao defaultne tj. oni klijenti koji su u statusu nemogućnosti izmirenja obaveza, u skladu s ranije definiranim statusom defaulta.

POCI - Finansijska imovina koja je kupljena ili nastaje kao kreditno umanjena imovina je posebna klasa finansijske aktive u smislu standarda i tretmana izračuna umanjenja vrijednosti. Za ovu imovinu procjena očekivanih kreditnih gubitaka se uvijek radi na cjeloživotnom nivou (bilo u fazi 2 ili fazi 3), a za diskontovanje očekivanih novčanih tokova se koristi kreditno prilagođena efektivna profitna marža.

Prilikom procjene ECL-a Banka u skladu sa Metodologijom razmatra različite scenarije i to za fazu 1 i fazu 2 jedan scenario, dok se za fazu 3 i POCI koriste dva scenarija vjerovatnoće definisana u skladu sa internom metodologijom.

Umanjena finansijska imovina klasifikuje se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospijea, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate.

4.6.2 Klasifikacija u skladu sa regulatornim zahtjevom

Banka obavlja redovan pregled, pažljivu procjenu, te klasifikaciju svakog pojedinačnog finansiranja.

Stavke aktive Banke koje se klasifikuju u skladu sa regulatornim zahtjevom:

- U bilansu Banke: finansiranja, depoziti kod banaka, profitna marža i naknade, vrijednosni papiri koji se drže do dospijea, vrijednosni papiri koji su raspoloživi za prodaju, stečena finansijska i materijalna aktiva u procesu naplate potraživanja i druga bilansna aktiva, osim bilansne aktive koja se odlukom FBA ne klasifikuje;
- U vanbilansu Banke: izdate garancije, avali, akcepti mjenica i drugi oblici jemstva, nepokriveni akreditivi, neopoziva odobrena, a neiskorištena finansiranja i sve druge stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

Stavke bilansne aktive Banke koje se ne klasifikuju:

- Gotovina u blagajni i trezoru, novčana sredstva na računu rezerve kod Centralne banke BiH, zlato i drugi plemeniti metali;
- Sredstva po viđenju i oročena sredstva do mjesec dana na računima banaka koje su prema posljednjem rangiranju izvršenog od strane Standard & Poor's ili Fitch IBCA, rangirani s najmanje BBB- ili s najmanje Baa3 od strane Moody's;
- Materijalna i nematerijalna imovina;
- Stečena finansijska i materijalna aktiva u procesu naplate potraživanja u toku godinu dana od dana sticanja;
- Vlastite (trezorske) dionice;

- Potraživanja za više uplaćene poreske obaveze;
- Vrijednosni papiri namijenjeni trgovanju;
- Potraživanja od Vlade BiH, Vlade FBiH i Vlade RS, vrijednosni papiri emitovani od strane Vlade BiH, Vlade FBiH i Vlade RS i potraživanja obezbijedena njihovim bezuslovnim garancijama plativim na prvi poziv.

Klasifikacija stavki aktive koje se klasifikuju obavlja se bez obzira da li su stavke dospjele ili nedospjele, pri čemu predmeti razmatranja moraju biti:

- Objektivni kriteriji (poštovanje rokova u izvršavanju obaveza i starost već dospjelih obaveza);
- Subjektivni kriteriji (kriteriji vezani za finansijsko i ekonomsko stanje kao i uočene poslovne i moralne osobine).

Proces obračuna ispravki vrijednosti u skladu sa internom metodologijom i rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevom regulatora prolazi kroz nekoliko faza i koraka internih kontrola.

Banka za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik koristi standardizovani pristup. U nastavku je tabelarni pregled ukupnih i prosječnih iznosa izloženosti definisanih u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke.

4.6.3 Ukupna prosječna izloženost Banke

Vrsta izloženosti (000 BAM)	Neto vrijednost izloženosti na kraju razdoblja	Prosječna neto vrijednost izloženosti tokom razdoblja
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	188.732	164.560
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	1.252	1.582
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0
Izloženosti prema institucijama	91.088	95.810
Izloženosti prema privrednim društvima	186.879	144.805
Izloženosti prema stanovništvu	221.657	213.917
Izloženosti obezbijedene nekretninama	321.847	332.156
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	15.854	16.322
Visokorizične izloženosti	0	0
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	0	0
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0
Ostale stavke	44.212	37.479
Ukupno	1.071.521	1.006.631

Za potrebe objave informacija Banka smatra da su sljedeće kategorije izloženosti značajne:

- Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama;
- Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima;
- Izloženosti prema institucijama;
- Izloženosti prema privrednim društvima;
- Izloženosti prema stanovništvu;
- Izloženosti obezbijedene nekretninama;
- Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza;
- Ostale stavke.

4.6.4 Geografska podjela izloženosti prema značajnim područjima

Izloženosti prema institucijama (000 BAM)	BiH	Austrija	Hrvatska	Slovenija	Irak	Njemačka	Turska	Ujedinjeni Arapski Emirati	Sjedinjene Američke Države	Ostale zemlje
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	188.732	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	1252	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama	2.282	7.931	783	1	57	539	78.580	859	0	57
Izloženosti prema privrednim društvima	186.711	0	0	0	0	0	0	57	111	0
Izloženosti prema stanovništvu	221.527	0	11	0	0	0	25	0	0	93
Izloženosti obezbijedene nekretninama	321.716	0	0	54	0	0	57	0	0	20
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	15.854	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale stavke	442.12	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	982.286	7.931	794	55	57	539	78.662	916	111	170

4.6.5 Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti

Vrsta izloženosti (000 BAM)	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	Vađenje ruda i kamena	Prerađivačka industrija	Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snadbijevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanitacije životne sredine	Gradevinarstvo	Saobraćaj i skladištenje	Djelatnost pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane, hotelijersto i ugostiteljstvo	Poslovanje nekretninama
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema privrednim društvima	3.091	1.226	54.396	7.124	1.023	25.458	13.183	4.898	1.095
Izloženosti prema stanovništvu	933	48	5.811	114	49	3 661	2.634	293	72
Izloženosti obezbijedene nekretninama	4.251	2.376	58.507	2.059	466	27.814	8.639	6.497	8.488
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	24	0	2.854	32	0	1 750	1.371	0	0
Ostale stavke	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.6.5 Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti – nastavak

Vrsta izloženosti (000 BAM)	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalnog rada	Umjetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne djelatnosti	Finansijske institucije i banke	Fizicka lica	Informacije i komunikacije	Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala	Ukupno
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	188.732	0	0	0	188.732
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	14	52	751	0	0	0	0	435	0	0	0	1.252
Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0	0	0	0	91.088	0	0	0	91.088
Izloženosti prema privrednim društvima	6.356	2.734	0	0	2.019	0	160	300	725	1.549	61.542	186.879
Izloženosti prema stanovništvu	1.297	1.214	7	191	76	11	607	865	193.918	345	9.510	221.657
Izloženosti obezbijedene nekretninama	8.510	4.415	467	1.021	4.161	0	1.805	842	92.471	1.152	87.907	321.847
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	461	0	0	0	127	0	2	0	650	0	8.583	15.854
Ostale stavke	0	0	0	0	0	0	23.911	20.300	0	0	0	44.212

4.6.6 Bruto izloženost po grupama i značajnim privrednim granama

Banka je definisala da su dospjela nenaplaćena potraživanja sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospijeca (po osnovu glavnice, profitne marže, naknada, plaćenih garancija i ostalih dospjelih obaveza).

U nastavku je tabelarni pregled izloženosti kod kojih je izvršeno umanjenje vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja po skupinama izloženosti i djelatnosti.

RB	Vrsta izloženosti (000 BAM)	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja - glavnica	Ispravke vrijednosti dospjelih potraživanja	Izloženost koja nije u statusu neizm. obaveza	Ispravka vrijednosti izloženosti koje nisu u statusu neizm. obaveza	Ukupan iznos obračunatih regulatornih rezervi
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	0	188.833	101	0
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	0	0	0	0	1.268	11	16
3	Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0	92.767	91	1.678
4	Izloženosti prema privrednim društvima	0	0	1.122	20	191.203	1.987	4.213
5	Izloženosti prema stanovništvu	0	0	1.294	39	226.673	1.638	4.684
6	Izloženosti obezbijeđene nekretninama	0	0	1.298	38	330.252	1.938	8.313
7	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	53.070	32.742	32.548	23.796	0	0	32.632
8	Ostale stavke	0	0	4	0	48.700	2	4.488

4.6.7 Bruto izloženost po značajnim privrednim granama

RB	Vrsta izloženosti (000 BAM)	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja - glavnica	Ispravke vrijednosti dospjelih potraživanja	Izloženost koja nije u statusu neizmirenja obaveza	Ispravka vrijednosti izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ukupan iznos obračunatih regulatornih rezervi
1	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	128	104	257	96	8.528	155	272
2	Vađenje ruda i kamena	0	0	185	20	3.869	141	194
3	Prerađivačka industrija	9.523	5.902	5.967	4.665	121.942	933	9.160
4	Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	60	21	62	5	9 487	126	218
5	Snadbijevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanitacije životne sredine	0	0	4	0	1.570	18	31
6	Građevinarstvo	5.022	3.106	4.582	2.413	58.354	607	4.047
7	Saobraćaj i skladištenje	4.540	2.582	3.219	1.982	25.042	142	3.449
8	Smještaj, priprema i posluživanje hrane, hotelijerstvo i ugostiteljstvo	3	3	36	4	11.948	129	255
9	Poslovanje nekretninama	3	3	12	1	9.883	39	229
10	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.839	1.104	1.809	1.077	16.991	119	2.187
11	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	7	7	26	7	8.599	74	190
12	Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	1.243	12	24
13	Obrazovanje	41	41	0	0	1.236	8	66
14	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalnog rada	245	117	17	8	6.408	71	222
15	Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0	0	0	11	0	0
16	Ostale uslužne djelatnosti	0	0	0	0	300	3	6
17	Finansijske institucije i banke	0	0	69	2	309.551	214	6.198
18	Djelatnost domaćinstava kao poslodavaca, koja proizvode različitu robu i usluge za sopstvenu upotrebu	495	387	417	300	7.506	131	591
19	Fizička lica	9 263	7.833	8.525	6.440	286.114	1.521	13.763
20	Ostalo neraspoređeno	315	312	76	78	25.548	11	333
21	Informacije i komunikacije	50	50	67	41	3.107	33	91
22	Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala	21.535	11.170	10.935	6.755	162.460	1.283	14.496
23	Ukupno	53.070	32.742	36.266	23.893	1.079.696	5.768	56.024

4.6.8 Promjene u ispravkama vrijednosti tokom perioda

Tabela u nastavku prikazuje promjene ispravki vrijednosti i rezervi za kreditne gubitke u toku godine u 000 BAM.

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1	Početno stanje	25.550	3.182
1.1	Efekti primjene MSFI 9	6.714	478
2	Novo ispravke vrijednosti tokom perioda	15.112	15.797
3	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti	-14.635	-13.689
4	Završno stanje	32.741	5.768

4.6.9 Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite (000 BAM)

Stage 1	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite	
	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
Vrsta izloženosti				
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	188.732	0	188.732	0
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	1.252	0	1.252	0
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama	91.088	0	0	0
Izloženosti prema privrednim društvima	179.890	0	175.144	0
Izloženosti prema stanovništvu	219.537	0	218.419	0
Izloženosti obezbijeđene nekretninama	298.938	0	298.494	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	0	0		0
Visokorizične izloženosti	0	0	0	0
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	0	0	0	0
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	0
Ostale stavke	44.212	0	50.555	0
Ukupno	1.023.649	0	932.596	0

Stage 2

Vrsta izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite	
	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	0
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	0	0	0	0
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0
Izloženosti prema privrednim društvima	6.989	0	6.989	0
Izloženosti prema stanovništvu	2.120	0	2.096	0
Izloženosti obezbijedene nekretninama	22.909	0	22.909	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	0	0	0	0
Visokorizične izloženosti	0	0	0	0
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	0	0	0	0
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	0
Ostale stavke	0	0	0	0
Ukupno	32.018	0	31.994	0

Stage 3	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite	
	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
Vrsta izloženosti (000 BAM)				
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	0
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	0	0	0	0
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0
Izloženosti prema privrednim društvima	0	0	0	0
Izloženosti prema stanovništvu	0	0	0	0
Izloženosti obezbijedene nekretninama	0	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	0	15.854	0	15.843
Visokorizične izloženosti	0	0	0	0
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	0	0	0	0
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	0
Ostale stavke	0	0	0	0
Ukupno	0	15.854	0	15.843

4.6.10 Korištenje vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika

Za potrebe izračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive, Banka koristi kreditne rejtinge vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika i to:

1. Moodys
2. Fitch
3. Standard & Poor's

Povezivanje vanjskog kreditnog rejtinga sa stepenima kreditne kvalitete i pripadajućim ponderima Banka definiše u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala.

Banka vanjske kreditne rejtinge koristi za kategorije izloženosti prema institucijama.

U nastavku je prikaz vrijednosti izloženosti prije i nakon smanjenja kreditnog rizika povezanog sa svakim stepenom kvalitete:

Stepen kvalitete (000 BAM))	Neto vrijednost izloženosti prije smanjenja kreditnog rizika	Rizikom ponderisana aktiva
1	0	0
2	7.930	1.586
3	70.563	35.216
4	0	0
5	0	0
6	0	0

4.7 Podaci o finansijskoj poluzi

Omjer finansijske poluge uveden je kao nerizično zasnovan kapitalni zahtjev koji je dodatak kapitalnim zahtjevima zasnovanim na rizicima. Odluka o izračunavanju kapitala banke definiše da banke izračunavaju i objavljuju omjer finansijske poluge koji je zasnovan na računovodstvenim vrijednostima kao relevantnoj mjeri izloženosti za imovinu. Posebne regulatorne mjere izloženosti odnose se na vanbilansne izloženosti koje moraju biti dodane kako bi se utvrdila ukupna izloženost finansijskoj poluzi.

U nastavku su predočeni podaci o stopi finansijske poluge, izračunati u skladu sa članom 37 Odluke o izračunavanju kapitala banke.

Vrijednosti izloženosti	Iznos (000 BAM)
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10%	0
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 20%	10.542
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 50%	20.649
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 100%	0
Ostala imovina	1.001.085
(-) Iznos odbitnih stavki aktive - osnovni kapital	-14.966
Izloženosti stope finansijske poluge	1.017.310
Kapital	
Osnovni kapital	118.574
Stopa finansijske poluge	
Stopa finansijske poluge	11,66%

5 Izloženost riziku likvidnosti

Likvidnosni rizici su rizici gubitka koji proizilaze iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Banke da podmiri svoje novčane depozite po dospijeću.

Likvidnosnim rizicima smatraju se:

- rizik finansiranja likvidnosti i
- rizik tržišne likvidnosti

Ciljevi, politike i odgovornost upravljanja rizikom likvidnosti su opisani u poglavlju Strategije i politika upravljanja rizicima.

U tabeli je prikazan pokazatelj koeficijenta pokrića likvidnosti na dan 31.12.2018.godine.

OBRAZAC - Likvidnosna pokrivenost - Izračuni LCR		
Br.	Stavke	Iznos (000 BAM)
1	Zaštitni sloj likvidnosti	136.021
2	Neto likvidnosni odlivi	28.554
3	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	476%
Izračun brojnika		
4	Zaštitni sloj likvidnosti u obliku imovine nivoa 1, isključujući pokrivenne obveznice izuzetno visoke kvalitete (u skladu s članom 24. Odluke): neprilagođen	136.021
5	Odlivi po osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1, isključujući pokrivenne obveznice izuzetno visoke kvalitete koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
6	Prilivi po osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1, isključujući pokrivenne obveznice izuzetno visoke kvalitete koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
7	Osigurani odlivi novca	0
8	Osigurani prilivi novca	0
9	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 isključujući pokrivenne obveznice izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	136.021
10	Vrijednost imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta u skladu s članom 24 Odluke.: neprilagođena	0
11	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
12	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
13	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete "prije primjene gornje granice"	0
14	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete "nakon primjene gornje granice"	0
15	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete	0
16	Vrijednost imovine nivoa 2a u skladu s članom 24. Odluke: neprilagođena	0
17	Odlivi po osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
18	Prilivi po osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
19	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "prije primjene gornje granice"	0
20	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "nakon primjene gornje granice"	0
21	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2a	0
22	Vrijednost imovine nivoa 2b u skladu s članom 24. Odluke: neprilagođena	0

23	Odlivi po osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
24	Prilivi po osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
25	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "prije primjene gornje granice"	0
26	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "nakon primjene gornje granice"	0
27	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2b	0
28	Iznos viška likvidne imovine	0
29	Zaštitni sloj likvidnosti	136.021
Izračun nazivnika		
30	Ukupni odlivi	114.218
31	U cjelosti izuzeti prilivi	0
32	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 90%	0
33	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75%	97.788
34	Smanjenje za "u cjelosti izuzete prilive"	0
35	Smanjenje za prilive na koje se primjenjuje gornja granica od 90%	0
36	Smanjenje za prilive na koje se primjenjuje gornja granica od 75%	85.663
37	Neto likvidnosni odliv	28.554
Stub 2		
38	Zahtjev iz Stuba 2	0

6 Izloženosti u vlasnička ulaganja u knjizi trgovanja

Na dan 31.12.2018. Banka je imala portfolio vlasničkih ulaganja ukupne vrijednosti 506 hiljada BAM. Portfolio vlasničkih ulaganja se dijeli na sljedeće kategorije:

- Vlasnička ulaganja raspoloživa za prodaju,
- Ulaganja koja se ne drže radi trgovanja.

Vlasnička ulaganja raspoloživa za prodaju kotiraju na Sarajevskoj berzi i metoda njihovog vrednovanja je kroz račun dobiti i gubitka, dnevno po tržišnim cijenama.

Ulaganja koja se ne drže radi trgovanja i koja ne kotiraju na berzi, evidentiraju se po trošku sticanja.

U tabeli ispod dat je prikaz vlasničkih ulaganja Banke na 31.12.2018. godine

Vrsta ulaganja	Portfolio	Kotira na berzi	Metoda vrednovanja	Vrijednost 31.12.2018. (u 000 BAM)	Realizirani dobit/gubitak (u 000 BAM)
Javna preduzeća	Raspoloživo za prodaju	Da	Tržišna vrijednost	99	14
Privatna preduzeća	Raspoloživo za prodaju	Da	Tržišna vrijednost	332	26
Privatna preduzeća	Ulaganja koja se ne drže radi trgovanja	Ne	Trošak sticanja	75	-

Ukupni dobitak koji je Banka ostvarila od navedenog portfolija u 2018. iznosi 40 hiljada BAM.

7 Izloženost kamatnom riziku/riziku profitne stope

Banka kamatni rizik/rizik profitne stope računa na mjesečnom nivou. Izloženost kamatnom/profitnom riziku mjeri se na osnovu osetljivosti finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih/profitnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih/profitnih stopa na finansijski rezultat i kapital izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenim promjenama kamatnih/profitnih stopa (primenjuje se standardni kamatni/profitni šok od 200 baznih poena).

000 BAM	+200 baznih bodova	-200 baznih bodova
Uticaj promjene kamatnih stopa na neto prihod	17.635	-17.635

8 Interna procjena adekvatnosti kapitala – ICAAP

Banka je uspostavila proces interne procjene adekvatnosti kapitala u skladu sa svojom veličinom i svojim rizičnim profilom kao i tolerancijom prema rizicima.

ICAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom za upravljanje rizicima kao i planom kapitala. Cilj ICAAP-a je jasno određivanje nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

8.1 Mjerenje i procjena ICAAP-a

Banka provodi ICAAP jednom godišnje sljedećim procesom:

Identifikacija rizika kojim Banka procjenjuje postojanje i značajnost rizika u skladu sa Matricom rizika.

Značajnost rizika se određuje korištenjem kombinacije kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja uzimajući u obzir vjerovatnoću njihovog događanja kao i uticaj na poslovanje Banke. Analiza kvantitativnih i kvalitativnih kriterija obuhvata sve kriterije nezavisno da li su oni redovni ili se pojavljuju vanredno.

Izračun potrebnog internog kapitala se vrši za sve rizike obuhvaćene kvantitativnim tretmanom, a na osnovu Metodologije za izračun ICAAP-a. U odnosu na regulatorni kapitalni zahtjev, potrebni interni kapitalni zahtjev obuhvata širu listu rizika.

Izračun i održavanje adekvatnosti internog kapitala održava se na sličan način kao i regulatorni kapital. Banka prati da je u svakom trenutku regulatorni kapital veći od internog kapitalnog zahtjeva.

Testiranje otpornosti na stres provodi se korištenjem tri scenarija i na osnovu njih se procjenjuje učinak prognoziranih scenarija na pokazatelje poslovanja Banke i interni kapitalni zahtjev.

Planiranje ICAAP-a se vrši u okviru Plana kapitala i isti je integrisan u proces budžetiranja.

Izveštavanje o ICAAP-u – u svrhu regulatornog izvještavanja, Banka priprema sveobuhvatan izvještaj o primjeni postupka procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala i rezultatima istog. Izvještaj ICAAP-a sadrži rezultate izračuna i procjene potrebnog internog kapitala. Izvještaj se dostavlja Agenciji za bankarstvo FBiH u zakonski definisanim rokovima.

Izračun i način izračuna internog kapitalnog zahtjeva vrši se za rizike kako slijedi:

Kreditni rizik - Banka je izvršila prilagodbu standardizovanog pristupa na način da je obračun internog kapitala za kreditni rizik zasnovala na metodama obračuna rizikom ponderisane aktive prema standardizovanom pristupu, uz izmjenu u dijelu da se pri izračunu prihvata samo prvoklasni kolateral (depoziti/garancije).

Rizik koncentracije - za potrebe obračuna kapitalnog zahtjeva za rizik koncentracije u procesu interne procjene adekvatnosti kapitala koristi se Herfindahl-Hirschman index (u daljem tekstu: HHI), kao mjera koncentracije.

Kamatni rizik/rizik profitne stope u bankarskoj knjizi - za potrebe računanja izloženosti kamatnom riziku/riziku profitne stope, primenjuje se GAP metod kamatonosnog/prihodonosnog repricing-a za promjenu kamatne stope/profitne stope/za 200bp.

Tržišni/devizni rizik - obračun kapitalnog zahtjeva za devizni rizik je urađen modifikacijom metodologije za računanje kapitalnog zahtjeva za devizni rizik po standardizovanom pristupu. Modifikacija je izvršena pod pretpostavkom promjene kursa na više, odnosno kao prosječna promjena vrijednosti koju kurs jedne valute može da ima u periodu od godinu dana. Izračun se vrši korištenjem metode historijske simulacije ostvarenih kurseva u toku godine.

Rizik likvidnosti – interni kapitalni zahtjev se posmatra kao trošak kamate/profitne marže na sredstva koja je potrebno pozajmiti kako bi se neutralisao negativni gap u kumulativu po vremenskim korpama.

Operativni rizik – interni kapitalni zahtjev za operativni rizik je jednak zbiru pojedinačnih kapitalnih zahtjeva po poslovnim linijama. Kapitalni zahtjev po svakoj poslovnoj liniji se dobija kao proizvod trogodišnjeg prosjeka neto prihoda i pondera po linijama poslovanja.

Ostali rizici (rizik eksternalizacije, rezidualni rizik, rizik namirenja, reputacijski rizik, poslovni rizik, rizik profitabilnosti, rizik kapitala, strateški rizik, rizik usklađenosti, rizik zemlje) – Za ostale rizike, obzirom da je učestalost u prethodnom periodu rijetka ili izrazito rijetka, kao i da je potencijalni finansijski efekat nizak i/ili umjeren, Banka izdvaja kao definisani % ukupnog regulatornog kapitala.

Banka nema dodatni kapitalni zahtjev za velike izloženosti.

9 Politika naknada

Za primjenu Politike naknada, kao i za primjenu svih odluka Nadzornog odbora Banke u skladu s navedenom politikom u Banci zadužena je Uprava Banke.

Nadzorni odbor Banke donosi i najmanje jednom godišnje preispituje temeljna načela i provedbu ove politike, te donosi sljedeće odluke o:

- Ukupnom iznosu varijabilnih naknada koje Banka isplaćuje radnicima za određenu poslovnu godinu;
- Naknadama članovima Uprave Banke i zaposlenim u kontrolnim funkcijama;
- Smanjenju, neisplaćivanju ili ukidanju varijabilnih naknada radnicima.

Nadzorni odbor je, u skladu sa zakonskim propisima BIH, osnovao Odbor za imenovanja i naknade u decembru 2018. godine.

Politike naknada vrijede za:

- Sve radnike Banke koji su angažovani na određeno ili neodređeno vrijeme, u ocjenjivanju mjesečnog radnog učinka;
- Pravo na isplatu godišnjeg bonusa ostvaruju radnici sa minimalno šest (6) mjeseci rada u toku godine.

9.1 Informacije o vezi između plaće i uspješnosti, odnosno o korelaciji između naknada, uspješnosti i rizika za sve radnike

Sistem upravljanja i mjerenja radnog učinka ima za cilj unaprjeđenje uspješnosti radnika kroz individualni razvoj i usmjerenost na ostvarivanju poslovnih ciljeva te povećava pozitivnu taBAMičarsku atmosferu u kolektivu. Obuhvaćeno je mjerenje radnog učinka na mjesečnom i godišnjem nivou.

Kod mjerenja radnog učinka naglasak je na usklađenost kriterija ocjenjivanja koji se odnose na finansijske, objektivne rezultate i one koji osiguravaju odgovorno poslovanje i dugoročnu održivost, te stavljaju u fokus smanjenje rizika poslovanja.

Ocjenjivanje radnog učinka radnika vrši se primjenom koncepta upravljanja pomoću ciljeva KPI, a sistem postaje orjentisan na rezultat.

Osnovica za obračun mjesečnog učinka radnika zavisi od mjesečne ocjene sektora/odjeljenja.

Sektor za ljudske resurse na mjesečnoj osnovi analizira rad svakog sektora Banke i shodno postignutim rezultatima i realizovanim ciljevima definiše ocjenu sektora/odjeljenja.

Mjesečnu novčanu sumu za svaki sektor definiše HR komitet svojom odlukom.

Ukupna mjesečna ocjena radnog učinka svakog radnika predstavlja kombinaciju ocjena koje se radniku daju za realizovane zadatke - KPI. Realizovani zadaci nose 70% težine, a kompetencije 30% težine zadataka.

Na taj način kroz sam proces mjerenja radnog učinka i kroz individualne ciljeve radnika, strateški menadžment aktivno uvodi kontrolu rizika i odgovornost poslovanja u ciljeve i zadatke svakodnevnog poslovanja.

Evaluiraju se sedam osnovnih kompetencija (KPI-ključni pokazatelji uspjeha):

- C1: Postizanje rezultata;
- C2: Fokusiranje na klijenta;
- C3: Saradnja/timski rad;
- C4: Funkcionalno znanje i vještine;
- C5: Preuzimanje inicijative;
- C6: Predanost perfekciji;
- C7: Implementacija i promocija islamskog bankarstva kroz Statut Banke.

Svakom radniku se dodjeljuje minimalno pet kompetencija:

- Radnici fronta:
 1. Implementacija i promocija islamskog bankarstva kroz Statut Banke (C7)
 2. Fokusiranje na klijenta (C2);
 3. Jedna kompetencija između C6, C4 ili C3;
 4. Preuzimanje inicijative (C5);
 5. Postizanje rezultata (C1).

- Radnici back-a:
 1. Implementacija i promocija islamskog bankarstva kroz Statut Banke (C7)
 2. Funkcionalno znanje i vještine (C4);
 3. Jedna između C5, C2 i C1;
 4. Predanost perfekciji (C6);
 5. Saradnja/timski rad (C3).

Korelacija između naknada, uspješnosti i rizika za sve radnike osigurana je kroz:

- Određivanje odnosa između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja;
- Mehanizam solidarnosti shodno ostvarenim rezultatima prema kojem dodjela naknada zavisi od cjelokupne uspješnosti Banke;
- Kvantitativno (profitabilnost, rast, produktivnost, trošak rizika/održivost) i kvalitativno (strateške aktivnosti, projekti, menadžerske kvalitete) mjerenje radnog učinka;
- Poštivanje Politika naknada čime se stimulira primjereno i efikasno upravljanje rizicima;
- Definisane limite za iznos varijabilnog naknade u slučaju kada je dovedeno u opasnost ispunjenje regulatornih zahtjeva u pogledu kapitala ili likvidnosti;
- Varijabilna naknada podliježe naknadnim mehanizmima korekcije – „malus”.

Banka, u okviru periodičnog postupka preispitivanja ovih politika provodi analizu rizika sa ciljem primjene principa proporcionalnosti uzimajući u obzir veličinu i internu organizaciju, vrstu, obim i složenost poslovnih aktivnosti, profil rizičnosti Banke, poslovnu strategiju Banke i sve druge kriterije za koje Banka procjeni da su relevantni za analizu rizika.

Prilikom postupanja po prethodnom stavu, Banka je dužna uzeti u obzir sve materijalno značajne rizike.

Banka će u okviru periodičnog postupka preispitivanja ovih politika, a u svrhu provedbe specifičnih zahtjeva i određivanja radnika čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan uticaj na profil rizičnosti Banke i na koje će se primjenjivati specifični zahtjevi provesti analizu rizika pri čemu će obavezno uzeti u obzir veličinu i internu organizaciju, vrstu, obim i složenost poslovnih aktivnosti Banke, profil rizičnosti Banke, poziciju, poslove, odgovornosti i naknade radnika, uslove na tržištu rada i druge kriterije za koje procijeni da su relevantni.

U nastavku su definisane pozicije čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan uticaj na profil rizičnosti Banke:

- Predsjednik Uprave Banke;
- Članovi Uprave Banke;
- Direktor Sektora za IT;
- Direktor Sektora za operacije;
- Direktor Sektora za rizike;
- Direktor Sektora sredstava i finansijskih institucija;
- Direktor Sektora za poslovanja sa pravnim licima;
- Direktor Sektora za poslovanje sa stanovništvom;
- Direktor Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom;
- Direktor Sektora za finansije;
- Glavni interni revizor;
- Rukovodilac Odjeljenja za ocjenu kreditnog rizika;
- Rukovodilac Odjeljenja za administraciju rizika;
- Viši stručni saradnik/stručni saradnik za ocijenu kreditnog rizika corporate i SME klijenata;
- Viši stručni saradnik/stručni saradnik za ocjenu kreditnog rizika retail klijenata;
- Rukovodilac Odjeljenja za trgovanje i finansijske institucije;
- Rukovodilac Odjeljenja za upravljanje aktivom i pasivom Banke;
- Rukovodilac Odjeljenja za velike klijente i sindikacije;
- Rukovodilac Odjeljenja za srednje i male klijente;
- Rukovodioci filijala/podružnica.

Analiza rizika mora biti adekvatno dokumentovana, sveobuhvatna i lako razumljiva. Prethodnom analizom obavezno će se obuhvatiti ključne kategorije radnika, s tim da ako se utvrdi da profesionalne aktivnosti nekog od ključnih kategorija radnika nemaju materijalno

značajan uticaj na profil rizičnosti Banke, specifični zahtjevi se neće primijeniti na tog radnika, pri čemu će se takva procjena dokumentovati i obrazložiti za svakog pojedinačnog radnika iz navedene kategorije.

Bez obzira na analizu rizika iz prethodnog stava specifični zahtjevi se obavezno primjenjuju na sve članove Uprave Banke.

U cilju bolje usklađenosti naknada sa preuzetim rizicima, Banka može neke ili sve specifične zahtjeve primijeniti i na radnike koji nisu obuhvaćeni obaveznom analizom rizika tj. koji ne spadaju u ključnu kategoriju radnika.

9.2 Omjer između fiksnih i varijabilnih naknada

Uprava Banke će u skladu sa Politikama naknada strukturirati naknade da odnos između fiksnog i varijabilnog dijela ukupne naknade radnicima bude primjeren, na način da će fiksni dio ukupnih naknada imati dovoljno visok udio u ukupnim naknadama.

Radnicima koji nisu članovi Uprave Banke niti su uključeni u kontrolne funkcije, Banka je dužna osigurati odnos fiksnog i varijabilnog dijela na način da varijabilni dio plate ne prelazi iznos fiksnog dijela.

Fiksna naknada radnicima kontrolnih funkcija ne smije biti manja od 2/3 ukupne naknade. Zависи od postignutih ciljeva povezanih sa njihovom funkcijom neovisno o uspješnosti poslovnih rezultata područja koja kontroliše.

Banka ne garantuje radniku isplatu varijabilnog dijela naknada, što je definisano ugovorom o radu.

9.3 Grupne naknade po području poslovanja u toku 2018. godine

Isplata se odnosi na sve radnike koji su ostvarili pravo na istu tokom 2018. godine, a ne na broj radnika na 31.12.2018. godine.

Neto varijabilne naknade uključujući i godišnji bonus isplaćene po Sektorima u 2018. godini (u hiljadama BAM) su prikazane u tabeli ispod:

Naknade po kategorijama	Broj radnika	Ukupan iznos neto naknade iskazan po sektorima (000 BAM)
Upravljačke funkcije	16	143
Front	307	900
Podrška	114	320
Rizici	27	53
Kontrolne funkcije	10	40
Total	474	1.456

Neto fiksne naknade isplaćene po sektorima u 2018. godini (u hiljadama BAM):

Naknade po kategorijama	Broj radnika	Ukupan iznos neto naknade iskazan po sektorima (000 BAM)
Upravljačke funkcije	16	1.430
Front	307	3.076
Podrška	114	1.591
Rizici	27	638
Kontrolne funkcije	10	161
Total	474	6.897

Zbir svih neto naknada po kategorijama radnika, te informacije o naknadama podjeljenje na Upravu, Nadzorni odbor i ostale radnike Banke čije profesionalne aktivnosti imaju značajan utjecaj na rizični profil Banke (u hiljadama BAM).

Naknade po kategorijama radnika	Fiksne naknade	Varijabilne naknade	Ukupno (000 BAM)
Upravljačke funkcije	1.392	182	1.574
Front	3.040	936	3.976
Podrška	1.561	349	1.910
Rizici	580	112	692
Kontrolne funkcije	161	40	201
Total	6.734	1.619	8.353

9.4 Broj radnika čije naknade iznose 100 hiljada BAM-ova ili više po finansijskoj godini

Utvrđeni broj radnika čiji ukupni godišnji neto primici u finansijskoj godini prelaze iznose 100 hiljada BAM iznosi četiri.